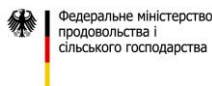


Підтримку надає:



на підставі рішення  
Німецького Бундестагу



Німецько-український  
агрополітичний діалог

Випуск 10/2021

при Національній асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України 

## **МОНІТОРИНГ аграрного законодавства України** Вересень 2021 року

### 1. Загальне аграрне законодавство (АПД)

#### **Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності**

#### **Законопроекти, прийняті Верховною Радою України в першому читанні**

#### **Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді України**

### 2. Земельне законодавство (Фаховий діалог з земельних питань)

#### **Детальний огляд земельного законодавства доступний за посиланням:**

<https://zem.ua/rizne/zakonodavstvo>

В серії публікацій «Моніторинг аграрного законодавства в Україні» розглядаються закони та нормативно-правові акти Верховної Ради <http://portal.rada.gov.ua/>, які мають вагоме значення для сталого розвитку аграрного сектору (тобто, суттєво впливають на сільське господарство та харчову промисловість).

Інформація з даного огляду не може розглядатися як юридична консультація. АПД та Фаховий діалог з земельних питань не несуть відповідальності за правильність тверджень.

Виконавці



Виконавець Фахового діалогу з земельних питань

Контакти:  
АПД Україна  
вул. Рейтарська, 29-6, 01030 Київ  
[info@apd-ukraine.de](mailto:info@apd-ukraine.de)  
[www.apd-ukraine.de](http://www.apd-ukraine.de)

## 1. Загальне аграрне законодавство (АПД)

**Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності у вересні 2021 року****Призначення Голови Держпродспоживслужби України**

*Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про призначення Магалецької В.В. Головою Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів» № 1028-р від 01.09.2021.*

Даним Розпорядженням, строком на п'ять років, Головою Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів призначається Магалецька В.В. У період з 04.11.2020 по 31.08.2021 пані Магалецька обіймала дану посаду поза конкурсом, на період дії карантину.

Владислава Магалецька в період з 09.2014р. по 07.2016р. обіймала посаду заступниці Міністра аграрної політики та продовольства України з питань європейської інтеграції.

**Перехід права на землю та нерухомість**

*Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо переходу прав на земельну ділянку у зв'язку з переходом прав на об'єкт нерухомого майна, який на ній розташований» № 1720-IX від 08.09.2021. Закон підписано Президентом України 29.09.2021 та набирає чинності 01.01.2022.*

Законом передбачається встановити:

- обов'язковість одночасного оформлення прав на земельну ділянку у зв'язку з переходом прав на нерухомість, яка на ній розташована;
- зворотній порядок одночасного переходу прав на нерухоме майно у випадку переходу прав на земельну ділянку, на якій розташовано вказане нерухоме майно.

**Затвердження критеріїв оцінки ризику в сфері органічного виробництва**

*Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження органом сертифікації господарської діяльності у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною службою з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів» № 1005 від 22.09.2021. Постанова набирає чинності 02.10.2021.*

Постановою визначаються та затверджуються критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження органом сертифікації господарської діяльності у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції (надалі «у сфері органічного виробництва»):

- строк провадження органом сертифікації господарської діяльності у сфері органічного виробництва (макс. к-сть балів 10);
- кількість галузей, за якими орган сертифікації здійснює сертифікацію органічного виробництва (макс. к-сть балів 30);
- кількість порушень органом сертифікації вимог законодавства у сфері органічного виробництва, виявлених за результатами державного нагляду протягом останніх 5 років, що передують плановому періоду (макс. к-сть балів 15);
- види порушень органом сертифікації вимог законодавства у сфері органічного виробництва, виявлені за результатами державного нагляду протягом останніх 5 років, що передують плановому періоду (макс. к-сть балів 85);
- кількість позапланових заходів державного нагляду за дотриманням вимог законодавства у сфері органічного виробництва, здійснених щодо органу сертифікації протягом останніх 5 років, що передують плановому періоду (макс. к-сть балів 15).

Віднесення суб'єкта господарювання до високого, середнього або незначного ступеня ризику здійснюється в залежності від суми балів, а саме:

- від 41 до 100 балів — до високого ступеня ризику;
- від 21 до 40 балів — до середнього ступеня ризику;

- від 0 до 20 балів — до незначного ступеня ризику.

Окрім того, Постановою визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду Держпродспоживслужбою.

### Державна підтримка картоплярства

*Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для державної підтримки виробників картоплі» № 1008 від 22.09.2021. Постанова набирає чинності 24.09.2021.*

Даною Постановою передбачається надання державної підтримки виробникам, які займаються вирощуванням картоплі. Для цього планується компенсувати до 50% вартості (без урахування ПДВ) нового будівництва холодильників для зберігання власно вирощеної картоплі, цехів первинної переробки власно вирощеної картоплі. Дотація одному виробнику не може перевищувати 10 тис. розмірів мінімальної заробітної плати (станом на 09.2021 мінімальна заробітна плата складає 6000 грн.).

Держпідтримку отримують виробники, які не мають заборгованості з податкових платежів, а також не є банкрутами або у стадії ліквідації.

### Законопроекти, прийняті Верховною Радою України у першому читанні у вересні 2021 року

#### Розвиток зрошення

*Проект Закону «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель» № 5202-д від 13.08.2021. Законопроект прийнято в першому читанні 08.09.2021, готується на друге читання.*

Даний законопроект є доопрацьованою версією з/п 5202 від 04.03.2021 та містить наступні положення:

- виокремлення меліоративної мережі як окремої складової меліоративної системи та внесення до Державного земельного кадастру відомостей про меліоративну мережу;
- створення організацій водокористувачів (ОВК) для забезпечення використання, експлуатації та технічного обслуговування об'єктів інженерної

інфраструктури меліоративних систем. ОVK створюються як юридичні особи з неприбутковим статусом.

- обов'язок замовника будівництва меліоративної мережі до початку її будівництва погодити умови надання послуг забору, доставки та відведення води, а також ціноутворення, з власниками земельних ділянок, меліорація яких забезпечуватиметься мережею;
- спрощення адміністративних процедур щодо будівництва та експлуатації меліоративних мереж (напр., вилучення норми про видачу спецдозволів на водокористування об'єктами тощо);
- приватизація насосних станцій, які не використовуються протягом не менш ніж десяти років, та щодо яких жодна ОVK протягом двох років після прийняття Закону не звернулася із заявою про отримання у власність;
- визначення механізму прийняття ключових рішень в ОVK (зрівняння рівню впливу як великих, так і дрібних землекористувачів – членів ОVK).

#### Заборона використання трансжирів у дитячому харчуванні

*Проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення якості харчових продуктів, що споживаються дітьми» № 5148 від 25.02.2021. Законопроект прийнято в першому читанні 23.09.2021, готується на друге читання.*

Законопроектом передбачається врегулювати застосування гідрогенізованої пальмової олії у виробництві харчових продуктів, які здебільш споживаються дітьми, та встановити вимоги до маркування харчових продуктів, що містять пальмову олію. Серед головних положень:

- заборона використання пальмової олії та інших жирів і білків немолочного походження у виробництві традиційних молочних продуктів;
- заборона використання у виробництві дитячого харчування гідрогенізованої пальмової олії та гідрогенізованих рослинних жирів, олії (масла) насіння кунжуту та олії (масла) насіння льону, глютену, а також інгредієнтів, вироблених із застосуванням пестицидів;

- заборона використання гідрогенізованої пальмової олії, сухих молочних продуктів з додаванням гідрогенізованих рослинних жирів у виробництві продуктів дитячого харчування та традиційних харчових продуктів, кондитерських виробів, у тому числі з какао, шоколаду, морозива;
- чітке та розбірливе маркування харчових продуктів, що містять або вироблені з пальмової олії: «Містить пальмову олію». У назві таких харчових продуктів забороняється вживати термін «Шоколад» та споріднені слова.
- введення штрафів за реалізацію харчових продуктів та кормів, що містять заборонені інгредієнти. Для юридичних осіб у розмірі 40 мінімальних заробітних плат (240 000 грн.), для фізичних осіб-підприємців - у розмірі 25 мінімальних заробітних плат (150 000 грн).

Окрім того, пропонується визначити граничний вміст промислових трансжирних кислот в харчових продуктах: не більш ніж 2 г на 100 г загальної кількості усіх жирів, що містяться в харчовому продукті.

## Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді України у вересні 2021 року

### Видатки державного бюджету на агросектор у 2022

*Проект Закону «Про Державний бюджет України на 2022 рік» № 6000 від 15.09.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – Шмигаль Д.А. (Кабінет Міністрів України)).*

Законопроектом передбачається наступний розподіл видатків на аграрний сектор у 2022р.:

- 4,4 млрд. грн. - на державну підтримку с/г товаровиробників;
- 1,28 млрд. грн. - на фінансування Держгеокадастру, з них:
  - 238 млн. грн. - на проведення інвентаризації земель та оновлення картографічної основи Державного земельного кадастру,
  - 139 млн. грн. – на проведення земельної реформи;

- 6,6 млрд. грн. - на фінансування Держпродспоживслужби України, з них:
  - 3,58 млрд. грн. – на заходи державного ветеринарно-санітарного контролю,
  - 578 млн. грн. – на протиепізоотичні заходи та участь у Міжнародному епізоотичному бюро;
- 0,73 млрд. грн. – на фінансування Державного агентства лісових ресурсів України, з них:
  - 0,58 млрд. грн. – на ведення лісового та мисливського господарства, охорону і захист лісів;
- 0,45 млрд. грн. – на фінансування Державного агентства рибного господарства України, з них:
  - 109 млн. грн. – на реалізацію заходів у галузі рибного господарства та міжнародну діяльність.

### Реформування виноробної галузі

*Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про виноград та виноградне вино» № 6010 від 08.09.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Салійчук О.В., Крейденко В.В. та ін. (партія «Слуга народу»)).*

Законопроект було розроблено з метою гармонізації галузевого законодавства з вимогами міжнародних правил виробництва виноробної продукції. В першу чергу, передбачається створення єдиної державної інформаційної системи «Виноградарсько-виноробний реєстр», що включатиме відомості про:

- виробників винограду та виноробної продукції;
- виноградні ділянки;
- обов'язкові декларації та інші дані.

Окрім того, законопроектом передбачається:

- ввести нові терміни та визначення відповідно до категорій європейського законодавства;
- привести терміни, класифікацію сортів винограду, вимоги до виробництва, а також деякі енологічні практики у відповідність до класифікації ЄС;
- запровадити реєстрацію, звітність та виробництво виноробної продукції з використанням у назвах географічних зазначень та вин контролюваного найменування за походженням аналогічним чином, що використовуються у країнах ЄС;



- надати державну підтримку виноградарству та виноробству тощо.

### Спрощення реєстрації сільгосптехніки

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо здійснення функцій технічного регулювання у сфері агропромислового комплексу та машинобудування для агропромислового комплексу» № 6070 від 17.09.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Литвиненко С.А., Гайду О.В. ін. (партія «Слуга народу»)).

Для забезпечення якісної та вчасної реєстрації сільгосптехніки законопроектом дозволяється юридичним та фізичним особам-підприємцям проводити таку реєстрацію, яка наразі належить до обов'язків лише територіальних органів Держпродспоживслужби України.

### Збільшення штрафів за земельні правопорушення

Проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення адміністративної відповідальності за порушення земельного законодавства» № 6079 від 22.09.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Маслов Д.В., Крейденко В.В. ін. (партія «Слуга народу»)).

Законопроектом пропонується переглянути в сторону підвищення застарілі розміри штрафів за правопорушення у земельній сфері. Таким чином, передбачається встановити штрафи:

- у розмірі 200-1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (НМДГ) (3400-17000 грн.) за псування і забруднення с/г та інших земель;
- у розмірі 100-600 НМДГ (1700-10200 грн.) за порушення правил використання земель (використання не за цільовим призначенням, невиконання природоохоронного режиму тощо);
- у розмірі 100-1000 НМДГ (1700-17000 грн.) за самовільне зайняття земельної ділянки;
- у розмірі 100-400 НМДГ (1700-6800 грн.) за перекручення або приховування даних державного земельного кадастру;
- у розмірі 100-500 НМДГ (1700-8500 грн.) за зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок без спеціального дозволу та ін.

## Лісове господарство

### Продаж лісоматеріалів через електронні аукціони

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо реалізації (продажу) лісоматеріалів необроблених» № 6005 від 07.09.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор - Кузьмініх С.В. (партія «Слуга народу»)).

Положеннями законопроекту планується дозволити власникам лісів і постійним лісокористувачам безпосередньо, без обов'язкової реєстрації на ліцензованих товарних біржах, здійснювати продаж лісоматеріалів необроблених, які використовуються для внутрішнього споживання, на електронних аукціонах. При цьому, дана норма не стосуватиметься лісоматеріалів необроблених, які використовуються:

- для задоволення потреб національної безпеки та оборони, подолання наслідків надзвичайних ситуацій, стихійних лих;
- для задоволення потреб бюджетних установ та населення на опалення;
- використання яких передбачено колективними договорами постійних лісокористувачів;
- для потреб індивідуального будівництва і ремонту будівель (для фізичних осіб).

### Скасування мораторію на експорт лісу-кругляку

Проект Закону «Про ринок деревини» № 4197-д від 10.09.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Наталуха Д.А., Підласа Р.А. та ін. (партії «Слуга народу», «Голос», депутатська група «Довіра», позафракційні)).

Даний законопроект є доопрацьованою версією з/п № 4197 від 07.10.2020 та врегулює функціонування лісового порталу - єдиного сайту, на якому виробники подаватимуть обов'язкову документацію, а також зможуть отримати дозволи на вирубку та обробку деревини та доступ до інших необхідних документів. Окрім того, пропонується врегулювання відносин, пов'язаних з купівлею-продажем деревини, а також визначення правових, економічних та організаційних засад функціонування ринку деревини. Продаж деревини та окремих виробів з неї

має відбуватися виключно шляхом проведенням електронних аукціонів або на умовах оферти.

Також законопроектом пропонується визнати таким, що втратив чинність, Закон України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, пов'язаної з реалізацією та експортом лісоматеріалів» і, таким чином, скасувати мораторій на експорт необроблених лісоматеріалів. При цьому, експорт лісу-кругляку буде можливий лише за умови:

- наявності сертифікату про походження деревини;
- наявності довідки про походження деревини з області, де показник захисної лісистості є не меншим від встановлених нормативів;
- наявності довідки про відсутність на ділянках, де відбувалась заготівля деревини, видів дерев, занесених до Червоної книги України;
- заготівлі деревини під час здійснення вибіркового рубок головного користування в лісах штучного походження.

#### Автори, редакція та контакти:

Підготовка проекту: Катерина Лелет

Моніторинг та редакція видання українською мовою: Марія Ярошко

Редакція видання німецькою мовою: Симан Юрк

Німецько-український агрополітичний діалог (АПД)

Тел. +38 066 598 14 40

[info@apd-ukraine.de](mailto:info@apd-ukraine.de)

[www.apd-ukraine.de](http://www.apd-ukraine.de)